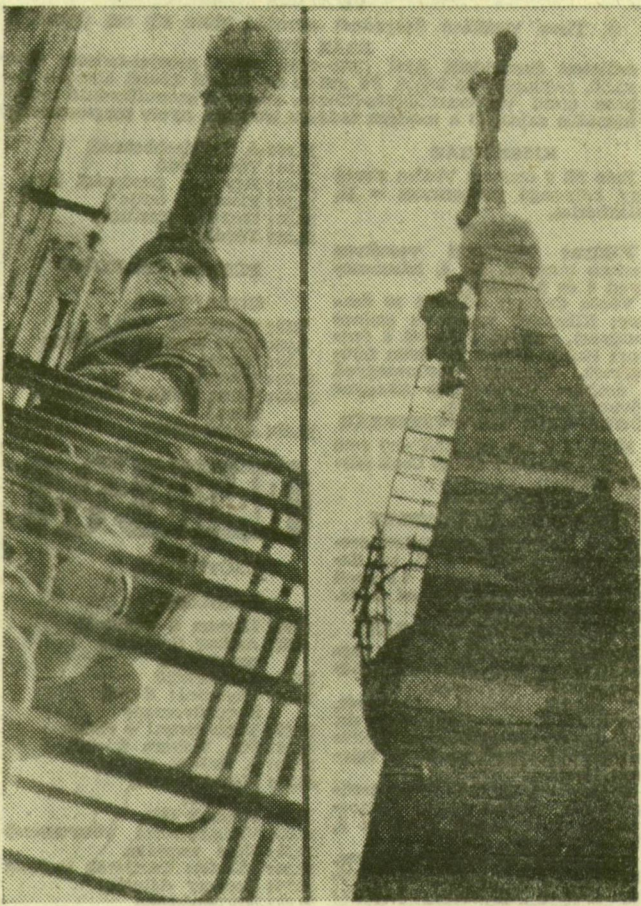

A templom tetején

Somogyi Károlyné felvétele

Pálvölgyi Zoltán a torony tetején

Öt évig keresték azt a bátor vállalkozót, aki hajlandó fölmerészkedni a szegedi dóm 92 méteres csúcsára. Nem hivalkodásból, vagy circuszi mutatvány gyanánt, hanem azért, hogy kicserélje a Fogadalmi templom előre-gedett villámhárítóit. Azok ugyanis a mai kor biztonsági követelményeinek már nem felelnek meg. Noha a toronyon és a kupolán Franklin találmánya még használható, a levezőt kábelek számát — szabvány írja elő — meg kell duplázni.

Pálvölgyi Zoltán nem ijedt meg a magasságtól. A 41 éves villanyszerelő-kisiparos két hete kezdett a nem mindennapi munka leglátványosabb szakaszához. Április 11-én mászott ki először a város felőli torony sűvegére.

— Az előkészületek már január óta tartanak — mondja, és elmagyarázza vállalkozása technikai-műszaki megoldását. Lejutunk a dóm pincéjébe, ahol ideiglenesen kis műhelyt rendeztünk be. A satupadon motoros kószórú, két köteg hűvelyküijnyi vastag rézvezeték, vasanyagok, szerszámok.

— Van segítőtársam is — folytatja. — Bokor Péter, a 624-es szakmunkásképző második tanulója. Mondtam neki: Péter, jól figyelj meg mindent, lehet, hogy ötven év múlva éppen rád bízák ezt a munkát.

Mielőtt elindulnak, hogy följussanak a 426 lépcsőn, külön jegyzék alapján ellenőrzik, megvan-e minden szerszám. Nem ajánlatos semmit lentfelejtetniük, mert sok száz lépcsőfokba kerül az út oda-vissza. S mindez nem városnézés madártávlatból.

Próbaképpen a vállamra vettem egy köteget a vörösréz-kábelből. Kalauzum meséli, hogy neki is rogyadoztak a térdei, mire fölcipelte a száz méter hosszú vezeték a több tízezerlejtési magasságba. A feszítőhorgokat, a tartókonzolokat — súlyuk összesen 12—13 mázsá — vödörben vitte föl.

Fél évszázada nem járt ember azon a kilencfokú vaslétrán, amiről Pálvölgyi Zoltán elérte a villámhárító csatlakozó csónkját. Az egykori mester jóval nagyobb biztonságban érezhette magát a körülállványozott torony csúcsán, amikor meghúzta a csavarokat. Most csupán egy deréka erősített kötel jelentette a védelmet. A lélegzetelállító „mutatvány” szerencsésen sikerült. Rá másfél hétre a Tisza-part

felőli torony tetején ismételte meg ugyanezt a műveletet a bátor villanyszerelő. Aztán következett a falvésés, a tartókarok rögzítése. Kilencvenkét méterre a földtől erős a szél, télikabátban is átfújja az embert. Ennek ellenére alaposan megizzadt. Bár nincs tériszonya, elárulta, hogy nem kellenes érzés, ha az égen elindulnak a felhők. Bokor Péter az erkély rácsának támaszkodva adagatta föl mesterének a kötélre függesztett szerszámokat.

Pálvölgyi Zoltán felesége munkavédelmi felügyelő. Nehezen nyugodott bele, hogy férje elvállalta ezt a munkát.

— Biztam magamban, nem vagyok szédülő típus — mondja a villanyszerelő. — Szeretem az ilyen különleges, kockázattal járó feladatokat.

A munkának még nincs vége, legalább két hónap van hátra a teljes befejezésig. A kifeszített levező kábeleket a föld alá bújtatva ösz-szeköti a dómot körülvevő védőföldeléssel. Az így kialakított villámhárító-rendszer nemcsak a Fogadalmi templomnak, hanem a környező épületeknek is teljes biztonságot nyújt majd.

Rózsa Imre

Nevelési értekezletek az iskolákban

„Utunk a nevelő iskola felé” címmel a napokban fejeződnek be az iskolákban a tavaszi nevelési értekezletek. A tantestületeknek — az előírások szerint — tanévenként kétszer kell nevelési értekezleten megbeszélniük a legfontosabb pedagógiai tennivalókat. Az őszi tanácskozássok témáját maguk határozzák meg, a tavasziaké minden iskolában azonos.

Bár az iskola nevelő feladatairól néhány év óta különösen sok szó esik, a téma ismételt napirendre tűzését az indokolta, hogy szeptembertől fokozatosan új nevelési-oktatási dokumentumok — közöttük tantervek — kerülnek bevezetésre a különböző típusú iskolákban, s ez újabb fontos lépés a nevelőiskola megvalósításához — mondotta Gyarakai Frigyes, az Országos Pedagógiai Intézet főosztályvezetője az MTI munkatársának.

A tavaszi nevelési értekezletek jó alkalmat adtak arra, hogy a pedagógusok áttekinthessék: mit tettek eddig és mit kell tenniük ezután a nevelőmunka tervszerűségének, tudatosságának és hatékonyságának a növeléséért.

A tanácskozássok közepontjában az új pedagógiai dokumentumok álltak, amelyek különös hangsúlyt fektetnek a neveléssel. Az úgynevezett alapelvek első fejezete például az adott iskolatípus célján kívül meghatározza a nevelés fő feladatait is, a második fejezet pedig az iskolát elhagyó ifjú ember személyiségjegyeit vázolja fel. A hatékonyabb nevelés igénye tükröződik abban is, hogy az új dokumentumok egyik legfontosabb része a tanórán és az iskolán kívüli nevelés terve.

A NEB vizsgálta

A tejtermelés és a tejfogyasztás helyzete

A Csongrád megyei Népi Ellenőrzési Bizottság tegnap, szerda délután Szegeden, a megyei tanács székházában ülést tartott. A testület megvitatta és elfogadta a tejtermelésről, a tej feldolgozásának és fogyasztásának helyzetéről készült vizsgálat anyagát. Ezúttal rendhagyó módon a testületi ülésről való tudósítás helyett a vizsgálatban résztvevő népi ellenőrészrevételeit, a népi ellenőrzés megállapításait adjuk közre, szerkesztőségünkhez küldött cikkében.

A vizsgálat március 1-én kezdődött valamennyi megyében és a fővárosban. A tejtermelés helyzetére irányuló vizsgálatokat meggyenk mezőgazdasági nagyüzemeinek 10,6 százalékára terjesztették ki, és tájékoztottunk a Csongrád megyei tanács vb. mezőgazdasági és élelmiszerügyi osztályán, az állattenyésztési felügyelőség és az állategészségügyi állomáson.

Az tapasztaltuk, hogy a kormányhatározatok hatására jelentős mértékben nőtt a szarvasmarha-tenyésztés, javultak a tejtermelési mutatók is. 1977-re az 1970 évihez viszonyítva 3,6 százalékkal nőtt meggyenk szarvasmarha-állománya, s 7,6 százalékkal a tehénállománya. Ugyanezen idő alatt mintegy 21 százalékkal emelkedett a termelt tej mennyisége. 1977-re a bázisidőszak 2462 literjéről 3100 literre emelkedett az egy tehénre jutó átlagos tejtermelés.

A lakossági tej- és tejtermékfogyasztás alakulását számos egyéb tényező

mellett nagymértékben befolyásolja a kereskedelem, a vendéglátás és a diákélelmiszer-technika felkészültsége és szervezetsége. Megítélésünk szerint a kereskedelem és a vendéglátás jó minőségű termékek stabil, gazdag választékával segítheti elő leginkább a fogyasztási szokások egészségesebbé válását. Tekintettel arra, hogy a lakosság tej- és tejtermékfogyasztás bővítésének ma még kihasználatlan tartalékai vannak, indokolt e kérdésekkel többet foglalkozni.

Kétségtelen, hogy a tej- és tejtermékforgalom, illetve -fogyasztás az elmúlt években nőtt. De a növekedés kisebb mértékű volt, mint az összes élelmiszer-kiskereskedelmi bolti forgalom évi átlagos növekedése, tehát a többi élelmiszerhez képest romlott a tej értékesítése.

A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy mind az ipar, mind a kereskedelem hathatós intézkedéseket tett a MEM—Bk. M. akcióprogram megvalósításáért. Ezek közül is ki kell emelni azoknak az intézkedéseknek a jelentőségét, amelyek azt hivatottak elősegíteni, hogy a nap minden szakában megfelelő választékban rendelkezésre álljanak tej- és tejtermékek. (Ennek érdekében például a vállalat a napi kétszeri tej és heti két-háromszori tejtermék szállítást vállalta. A tejipar és a nagyobb ÁFESZ-ek választékminimumot írtak elő a boltok számára. Jelentős mértékben növelték a hűtőkapacitást, rendszeresítették a költséssel egybekötött árubemutatókat, sajt- és vajvásárokat stb. Nem bizonyul azonban megfelelőnek a tej csomagolása, gyakori a zacskók sérülése, az áruszállítás közben bekövetkezett minőségi romlás, nem kiegyensúlyozott a választék és változó a minőség is.

A tej- és tejtermékfogyasztás a kereskedelmi vendéglátás területén is fejlődést mutat. A tej alapanyagú ételek és a reggeliztetés forgalmát Szegeden és Málton tejjevőkben, Hódmezővásárhelyen és Szentegesen bizstrókbán bonyolítják le. Az étlapokat tanulmányozva megállapítottuk, hogy az első- és harmadosztályú vendéglátó egységek is rendszeresen tartanak tejes ételeket, és tejtermékeket (főleg előételként és kiegészítőként) és viszonylag sok ételféleség készítéséhez használnak tejet, illetve tejterméket. A terv szerint a vendéglátó egységek a jövőben tovább kívánják bővíteni a tejes ételek választékát. Úgy ítéljük meg, hogy az egész megyében, de különösen Szegeden kevés a korszerű, az idegenforgalom igényeit és kielégítő, önálló tejjővő.

A vizsgálat kiterjedt a munkahelyi vendéglátásra, a diák- és gyermekélelmiszerre is. A munkahelyi étkezésben általában azt tapasztaltuk, hogy nehéz megkedveltetni a tejes ételeket. Értelmetlen okok miatt az egyetemnek és a főiskolák menzabizottsága is bizonyos mértékben tartózkodik a tejes ételektől, mert azok ritkán szerepelnek az étrendben. Az általános iskolások étkeztetésénél tapasztaltuk a legpozitívabb képet, de nem megnyugtató a napközi otthonos óvodák tejfogyasztása.

T. L.

Abonyi Gyuláné dr.

Kihajolni veszélyes

Színes magyar film. Írta: Simonffy András. Rendezte: Zsombolyai János. Fényképezte: Ragályi Elemér. Zenéjét szerezte: Presser Gábor. Főszereplő: Tomanek Nándor, Bodrogi Gyula, Szikora János, Kiss Mari, Bence Ferenc, Koltai Róbert.

Annak idején szokatlan izgalommal olvastam *Moldova György Akiket a mozdony füstje megcsapott* című szociográfikus könyvét. A

vasút a viccek és kabarétréfák világában régóta előkelő helyezést vívott ki magának. Moldova könyve a kegyetlen valóság hitelességével rajzolta fel a rend, a fejelem, a pontosság, az olajosított működő mechanizmus igazi képét. Zsombolyai János — ez második filmrendezése, számos alkotás kiváló operatőre — *Kihajolni veszélyes* című filmjének helyszíne ismét a vasút, ennek a hatalmas mechanizmusnak egy világtól elzárt kis fogaskereke: Almamellék. A történet magját Simonffy András *Tartályponat Pest felől* című novellája jelentette.

Természetesen nemcsak, sőt nem elsősorban a vasút ügyeiről szól ez a film. A modellezett helyszín és tipizált szereplők társadalmi mechanizmusok megjelenítői, ennek őszinte, nyílt kritikáját nyújtja szatirikus elemekkel fűszerezve Zsombolyai filmje. A Győrből Pestre igyekvő expresszvonaton jegy és pénz nélkül utazik egy orvostanhallgató — hazafelé az építőtáborból. Leszállítja a vonatról egy feltételes megállónál, Almamelléken. S a következő két nap történetébe az alkotók belesűrítették a társadalmi automatizmus kritikáját, az emberi felelősség kiküszöbölhetetlenségének bizonyítékait, a kiskapuk és praktikák lehetőségeit, az egyéni és közösségi érdek megannyi kérdéseit. A film társadalmi éle, kritikai hangvé-

tele mellett is szórakoztató, szatirikus alkotás.

Különösen jól megrajzolt alak Kerek János állomásfőnök figurája. Ő a 25 kilométeres pályaszakaszért felelős deszopata, aki napokra fogva tarthat egy pénz nélküli egyetemistát, aki „maga alá rendeltnek” könyveli el a miniszoknyás pénztárosnőt, akinek juss jár a megdézsmált vagonokból, aki kirúgással fenyegetheti hittel dolgozó beosztottját. Tomanek Nándor kitűnő alakításában ez a típus túllép az istenháta mögötti vasútállomás szűk keretein, s a minden hatalmával visszaélő kiskirályok karikatúráját nyújtja. Bodrogi Gyula „Toni fiam”-ja az ügyért, a vasútért, a szolgáltatást önmagát föloldozó sok színnel, gazdagon megrajzolt figura. Bodrogit ritkán látjuk filmvászonon, mostani alakításával is bizonyítja sokszínű, érett, izgalmas tehetségét. Kiss Mari a hattagú kolónia egyetlen nőtagja, egyszerű buta, kíváncsi, nagyvárúgyó és sajnálatra méltó. Szikora János, a potyautas orvostanhallgató felszeg megjelenésével, naiv tájékozatlanságával, majd hirtelen fellobbanó indulataival hű típusa huszonéveseinknek. Epizódremeklés Bence Ferenc hűtőházi alkalmazottja, aki kiselejtett vagonjának világában a kishitűség és nagyvárúgyás ritkán látható torz képét rajzolja meg.

Zsombolyai filmje híven követi előző alkotásának, A kengurukon vonalát: társadalmi kérdésekről szól, igaz, filmes nyelven, neveltető, szórakoztató eszközökkel. A Bence Ferenc alakította figurával folytathatnánk: Tud-e én mesélni...